

Tegnspråk, kultur og døvemiljøet

Vedtatt på årsmøtet 30/1-21

Norsk tegnspråk og døvekultur er en viktig del av den norske kultur- og språkarven. Tegnspråk har i lang tid blitt undertrykt og politisk underprioritert.

Vestland SV vil verne om og styrke de tegnspråklige miljøene i Norge. Vi vil sikre alle tegnspråklige likeverdig deltakelse i Norge. Det innebærer å styrke tegnspråkets posisjon.

Rettigheter for døve og andre tegnspråkbrukere handler om tilgjengelighet, rett til å delta på lik linje med hørende i samfunnet, samt om språket og kulturens egenverdi.

Retten til å delta og tilgang på tolk

Det er rundt 16.000 tegnspråkbrukere hver dag i Norge. Likevel er for mye av samfunnet vårt ekskluderende for dem som er avhengige av språket. Tilgang på tolk og muligheten til at flere kan lære tegnspråk er en viktig del for å oppfylle alles rett til å delta fritt i samfunnet.

Vestland SV jobber for:

- Viktige demokratiske beslutningsorganer som stortingsmøter må tegnspråktolkes.
- Arbeide for at større deler av nyhetssendinger og den offentlige debatten tegnspråktolkes.
- Døve som flytter til Norge må få gode forutsetninger for å inkluderes i samfunnet. SV vil opprette stillinger som innvandrerkonsulenter for døve som kan være med i dette viktige arbeidet.
- Offentlige arrangementer må være tilgjengelige for døve og hørselshemmede. Det må derfor bli lettere for arrangører å selv stille med tolk. SV vil at også arrangementer der det forventes å komme døve og hørselshemmede skal få dekket tolk.
- Bedre systemet for formidling av tegnspråktolker, utdanne flere tolker og opprette flere tolkestillinger. Målet må være at flere tegnspråklige får innvilget

tolk oftere. Det er et paradoks at tegnspråktolker går uten oppdrag mens døve ikke får innvilget tolk.

- Tegnspråk må kunne velges som valgfag og/eller fremmedspråk også i ungdomsskolen.
- Flere videregående skoler skal ha tilbud om tegnspråk som fremmedspråk.

Bevare og styrke tegnspråklige miljøer

Norsk tegnspråk må anerkjennes som et nasjonalt språk i språkloven. Tegnspråklige miljøer må beskyttes og styrkes. Døve og hørselshemmede barn har lovfestet rett til tegnspråkopplæring, men mange får ikke det de har krav på. Tegnspråkopplæringen må være en integrert del av tilbudet for familier med døve og hørselshemmede barn. Tegnspråk må være et tilbud fra dag én. For mange foreldre må kjempe for i det hele tatt å få tegnspråkopplæring, og for at tilbudet skal være godt nok og fullverdig.

Vestland SV kjemper for at alle døve, gjennom hele livet skal ha tilgang på et tegnspråkmiljø. Disse miljøene er viktige for mange enkeltmennesker, og utgjør en viktig del av norsk kultur.

Derfor vil Vestland SV:

- Sikre døve og hørselshemmede barn tilgang på et fullverdig tegnspråkmiljø, både i barnehagen, skolen og på fritiden.
- Styrke tegnspråkopplæringen. Vi må sørge for at alle tegnspråklige elever får ivarettatt retten til opplæring i og på tegnspråk på en fullverdig måte. Kvaliteten må være god nok, og elevene må få en mulighet til å være og lære i et tegnspråklig miljø på skolen.
- Styrke og bevare botilbudene tilknyttet skoler som tilbyr korttidsopphold for tegnspråklige elever på barne- og ungdomsskole.
- Utvide tegnspråkopplæringen for familie og venner av døve. Flere må få tilbud om dekket tegnspråkkurs i sitt eget fylke.
- Arbeide for å utdanne flere tegnspråklige lærere.
- Eldre skal møte helsepersonell de kan snakke med. Tegnspråklige døve og hørselshemmede eldre må kunne søke om plass på sykehjem med tegnspråkkompetanse hos de ansatte.

- Det må gjøres mulig å studere og forske på tegnspråk og døves kultur, også utover hva som er en del av tolkeutdanningen.
- Sikre støtte til døvekulturen gjennom å støtte Teater Manu, Døves Kulturdager og andre viktige arrangementer som ivaretar og fremhever døves kultur og historie.